

LATVIJAS ZVĒRINĀTU TIESU IZPILDĪTĀJU PADOME

Lāčplēša iela 27 - 32, Rīga, LV - 1011

Tālrunis: 67290005, e-pasts: info@lztī.lv, e-adrese: default@90001497619

Rīgā

11.10.2023. Nr. 1429/D.3

Uz 12.09.2023. Nr. 1-5/268

Latvijas Republikas tiesībsargam

Paziņošanai oficiālajā e-adresē

Zināšanai: Tieslietu ministrijai

Paziņošanai oficiālajā e-adresē

Par viedokļa sniegšanu

Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomē 2023. gada 12. septembrī saņemta Latvijas Republikas tiesībsarga tā paša datuma vēstule *Par piedziņas vēršanu uz parādnieka bērna uzturlīdzekļiem* (reģistrācijas Nr. 1989/D.3). Tajā lūgts sniegt viedokli par parādniekam saglabājamo bērna uzturlīdzekļu apmēru situācijā, kad tiesa nolēmumā ir noteikusi uzturlīdzekļu apmēru lielāku par valstī noteikto minimālo apmēru. Proti, kā šādā gadījumā tiek nodrošināts bērna tiesību un interešu prioritātes princips. Vienlaikus tiek lūgts sniegt viedokli arī par situāciju, kad parādnieks saņem bērna uzturlīdzekļus no otra vecāka labprātīgā kārtā, t.i., bez tiesas vai Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas iesaistes. Vai šādā situācijā parādniekam ieskaitītīe uzturlīdzekļi bērnu uzturam tiktu pilnā apmērā novirzīti parāda piedziņai, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 599. pantu.

Latvijas Republikas tiesībsarga vēstule izskatīta Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padomes 2023. gada 9. oktobra sēdē. Saskaņā ar Tiesu izpildītāju likuma 127. panta 3. punktu Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome pārstāv Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju kolēģiju un izsaka zvērinātu tiesu izpildītāju viedokli attiecībā ar valsts un pašvaldību institūcijām, citām iestādēm un amatpersonām, un sniedz atzinumus likumdošanas un zvērinātu tiesu izpildītāju prakses jautājumos. Tomēr vēršam uzmanību uz to, ka šis viedoklis nav uzskatāms par likuma oficiālo skaidrojumu un nav saistošs trešajām personām.

Civilprocesa likuma 596. panta 5. punkts paredz, ka piedziņu nevar vērst uz bērna uzturlīdzekļiem Ministru kabineta noteikto minimālo bērna uzturlīdzekļu apmērā, kuru, pamatojoties uz tiesas nolēmumu vai Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas lēmumu, maksā viens no vecākiem, kā arī uz Uzturlīdzekļu garantiju fonda izmaksājamiem bērna uzturlīdzekļiem. 2009. gadā, kad tika pieņemts minētais punkts, Saeimas Juridiskajā komisijā norisinājās diskusijas par to, kā zvērinātam tiesu izpildītājam konstatēt, ka parādniekam ieskaitītīe naudas līdzekļi ir uzturlīdzekļi bērnam. Saeimas Juridiskās komisijas sastāvs nonāca pie secinājuma, ka, lai uzturlīdzekļus varētu uzskatīt par naudas līdzekļiem, uz kuriem piedziņa nav vēršama un pastāvētu Latvijas Republikas tiesībsarga vēstulē minētais līdzsvarošanas process, jābūt ir pamatojošam dokumentam, uz kā pamata parādniekam ir tiesības saņemt uzturlīdzekļus, piemēram, tiesas nolēmumam vai Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas lēmumam. Tāpat tika konstatēts, ka lai tiktu samērotas parādnieka un piedzinēja intereses, saglabājami ir uzturlīdzekļi Ministru kabineta noteikto minimālo bērna uzturlīdzekļu apmērā. Tādējādi Saeimas Juridiskā komisija, nonākot pie šādas punkta redakcijas, ir analizējusi un noteikusi kritērijus, pamatojoties uz kuriem parādniekam tiek saglabāti uzturlīdzekļi. Latvijas Zvērinātu tiesu

izpildītāju padomes ieskatā ar šāda punkta pieņemšanu ir izskausta negodprātīga parādnieku rīcība un noteikta tiesiskā skaidrība normatīvajā regulējumā.

Līdz ar to, atbildot uz jautājumu, kāds naudas līdzekļu apmērs ir saglabājams situācijā, kad tiesa nolēmumā ir noteikusi uzturlīdzekļu apmēru lielāku par valstī noteikto minimālo apmēru, norādām, ka parādniekam saglabājami uzturlīdzekļi Ministru kabineta noteikto minimālo bērna uzturlīdzekļu apmērā.

Savukārt attiecībā par situāciju, kad parādnieks saņem uzturlīdzekļus no otra vecāka labprātīgā kārtā, t.i., bez tiesas vai Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas iesaistes, norādām, ka šādā situācijā uzturlīdzekļi netiek saglabāti (ja vien tie neiekļaujas saglabājamajā naudas līdzekļu apmērā - 310 eiro vai 620 eiro), ņemot vērā to, ka zvērinātam tiesu izpildītājam nav iespējams konstatēt, ka ieskaitītie naudas līdzekļi ir uzturlīdzekļi bērnam.

Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome vērs uzmanību, ka piedzinēja un parādnieka tiesību līdzsvarošana nolēmumu piespiedu izpildes procesā ir ļoti būtiska. Tieši tādēļ Civilprocesa likuma 596. panta 5. punktā iekļautas tikai skaidri identificējamās un pamatojamās summas. Pieļaujot, ka jebkuri maksājumi parādniekam ar mērķi "bērna uzturlīdzekļi" tiek atzīti par summām, uz ko aizliegts vērst piedziņu, tiks pieļauta nekontrolējama visdažādāko summu izslēgšana no piedziņas, jo izpildu procesā nav un nebūs iespējams izsekot un pārbaudīt katra šāda maksājuma pamatotību. Minētais savukārt novedīs pie būtiska piedzinēja pamattiesību aizskāruma, liedzot tam tiesības uz reālu nolēmuma izpildi saprātīgā termiņā. Ņemot vērā minēto, Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome uzskata, ka Civilprocesa likuma 596. panta 5. punkts nevar tikt paplašināts.

Ar cieņu,
priekšsēdētāja

I.Kruka

ŠIS DOKUMENTS IR PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU
UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Agnese Mičuliša, 67290005